

การพัฒนาชุดนิทานส่งเสริมพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัย
THE DEVELOPMENT OF A STORYTELLING SET
FOR ENHANCING EMPATHY BEHAVIOR IN PRESCHOOLERS

Corresponding author¹
Patcharin.ser@mahidol.edu²

สรिता ศุภสุทธิเวช¹, พัชรินทร์ เสรี²
และ ปณัดดา ธนเศรษฐกร³
Sarida Supasuthivech¹, Patcharin Seree²
and Panadda Thanasetkorn³

Received: May 5, 2020
Revised: June 2, 2020
Accepted: June 19, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองโดยมีแบบแผนการวิจัยแบบทดสอบก่อนหลังชนิดมีกลุ่มควบคุม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดนิทานในการพัฒนาพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจก่อนและหลังการเล่านิทาน และ 3) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจกลุ่มที่ได้รับการเล่านิทานกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น นักเรียนอนุบาลปีการศึกษา 2562 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 44 คน ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงและสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 21 คน และกลุ่มควบคุม 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) นิทานและแผนการเล่านิทาน 2) แบบประเมินพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลอง และ 3) แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กระหว่างการเล่านิทาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test และ The Mann-Whitney U Test ชุดนิทานและแผนการเล่านิทานมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) เท่ากับ 1 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนมัธยฐานของพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจในกลุ่มทดลองสูงขึ้น คะแนนพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจหลังการเล่านิทานของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐานในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

คำสำคัญ: นิทาน, พฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจ, เด็กปฐมวัย

¹นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรจิตวิทยาเด็กวัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก หลักสูตรจิตวิทยาเด็กวัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม หลักสูตรจิตวิทยาเด็กวัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล

ABSTRACT

The research was designed as Quasi experimental research non-equivalent pretest-posttest control group design. The objectives of research were; 1) to develop storytelling set for the enhancing empathy behavior; 2) to compare the empathy behavior in preschoolers between before and after storytelling; and 3) to compare the empathy behavior in preschoolers between the storytelling group and the group that does not receive storytelling. Random sampling of 2 groups was done, 23 preschoolers for the experimental group, 21 preschoolers for the control group. Instruments used were the storytelling plan, the empathy behavior assessment form, and the behavior record form. Non parametric was used to analyze the data between experimental group and control group. The result of the analysis showed that Content Validity Index scores of a storytelling set and a storytelling plan are 1. The experimental group had significantly higher scores in empathy behavior ($p < .05$). The empathy behavior between pre- and post-test evaluation did differ significantly. Before and after storytelling, the experimental group and control group did not differ significantly in their mean score, however the median score in experimental group was higher than in control group. It is recommended that additional studies should be conducted to determine what factors affect the empathy behavior in preschoolers.

Keywords: Storytelling, Empathy Behavior, Preschooler

บทนำ

จากคำกล่าวที่ว่า เด็กคืออนาคตของชาติ อาจสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเด็กทุกคนซึ่งจะกลายเป็นกำลังขับเคลื่อนประเทศ โดยปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีปัญหาด้านคุณภาพของคนที่ยังคงมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม การปลูกฝังเพื่อให้เด็กกลายเป็นประชากรที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม ส่วนหนึ่งของการปลูกฝังเด็กคือ การศึกษาในโรงเรียน ซึ่งยังมุ่งเน้นในเรื่องการให้เด็กสอบไล่เป็นสำคัญ ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ผิดไปจากการพัฒนาเด็กให้เหมาะสมตามวัย การศึกษาที่แท้จริงควรสอนให้เด็กพัฒนาตามวัย ด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เจริญเติบโตไปพร้อมๆกัน ซึ่งเป็นการพัฒนาในช่วงวัยที่เด็กเริ่มเป็นตัวของตัวเอง แต่ยังคงต้องการให้ผู้ใหญ่ชื่นชมตนเอง เด็กยังแยกแยะถูกผิดชั่วดีด้วยตนเองไม่ได้ เด็กจึงต้องการผู้ใหญ่อบรมสั่งสอนชี้แนะ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการเลียนแบบพฤติกรรมที่น่าชื่นชม ซึ่งประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะเป็นส่วนสร้างความพร้อมในการพัฒนาขั้นต่อไป สอดคล้องกับการลงสำรวจในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูต้องการแก้ปัญหาเด็กบางคนที่มีมักเป็นเด็กที่ไม่เข้าใจอารมณ์ของเพื่อนในสถานการณ์ต่างๆ มีปัญหาในการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน โดยคุณลักษณะของเด็กที่มีปัญหา

มีพฤติกรรมการรังแกผู้อื่น และทำงานหรือเล่นร่วมกับผู้อื่นไม่ได้ ซึ่งเป็นที่น่าเป็นห่วงต่อทั้งเด็กและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2559)

พฤติกรรมที่เกี่วข้องกับ พฤติกรรมการรังแกผู้อื่น (Nansel et al., 2001) สามารถลดลงได้จากการเห็นอกเห็นใจ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่าทักษะทางสังคมและการใช้ชีวิตมีความสัมพันธ์กับการเห็นอกเห็นใจ (Carnegie, 1937) อีกทั้งยังพบว่าความเห็นอกเห็นใจสำคัญต่อการทำงานโดยเฉพาะการเป็นผู้นำและผู้ที่ต้องการประสบความสำเร็จ มิตรภาพและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอื่นนำไปสู่การเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดีต่อกัน (Maxwell, 1988) การเห็นอกเห็นใจยังสัมพันธ์กับพฤติกรรมจิตสังคมและจริยธรรม (Jolliffe & Farrington, 2006) จากที่กล่าวมา การเห็นอกเห็นใจจึงเป็นสิ่งที่มีความหมายที่จะช่วยแก้ปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัยได้ การพัฒนาการเห็นอกเห็นใจจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังและพัฒนาดังแต่ยังเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Hoffman กล่าวว่าความเห็นอกเห็นใจสามารถพัฒนาขึ้นได้จากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม จะเห็นได้ว่าการเห็นอกเห็นใจเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นสิ่งที่สามารถปลูกฝังและพัฒนาได้ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมตามแต่ละช่วงวัย เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การพูดคุย การเล่านิทาน เป็นต้น (ปรียานุช มาตนารักษ์ และ กาญจนา ไชยพันธุ์, 2556)

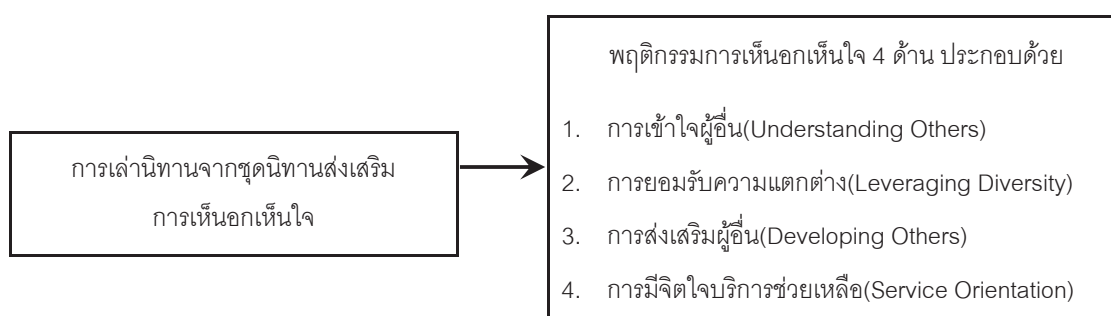
การเล่านิทานเป็นวิธีการพัฒนาเด็กวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล่าวแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่เหมาะสม อีกทั้งยังเป็นส่วนช่วยในการตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ความต้องการเป็นที่ยอมรับ ความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาของนิทานที่สัมพันธ์กับความต้องการดังกล่าวจะช่วยให้เด็กมีความสุข กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และตอบสนองความต้องการของเด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่เกริก ยूनพันธ์ (2539) กล่าวว่า ประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ทำให้เด็กและผู้ฟังเข้าใจในความงามและความดีมากขึ้น จากงานวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่านิทานและติดตามผล มีการพัฒนาจริยธรรม หลังการเล่านิทานอยู่ในระดับดีมาก แตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่านิทานก่อนกลับบ้าน มีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่านิทานก่อนกลับบ้านแบบปกติ เป็นต้น (ปราณี ปรียวาที, 2551)

จากเหตุผลและสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำการเล่านิทานมาใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กสามารถพัฒนาพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจได้อย่างเหมาะสม เกิดเป็นพื้นฐานในการสร้างลักษณะบุคลิกภาพที่ดีในอนาคต ตลอดจนมีภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิตในสังคม ลดพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดนิทานในการพัฒนาพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจ
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการเล่านิทานจากชุดนิทานส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเล่านิทานจากชุดนิทานส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเล่านิทาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่านิทานจากชุดนิทานส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจ มีพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจโดยรวม ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ สูงกว่าก่อนการเล่านิทาน
2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่านิทานจากชุดนิทานส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจ มีพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการเล่านิทาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แผนการวิจัยแบบ Non-equivalent Pretest Posttest Control Group Design แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวัดคะแนนพฤติกรรมความเห็นอกเห็นใจก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ และมีการวัดหลังการทดลอง 1 สัปดาห์

ประชากร เป็นเด็กนักเรียน อายุ 5–6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ขนาดใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม จำนวน 258 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนอายุ 5–6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนในสังกัดการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลม จำนวน 2 ห้อง ใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากเลือกโรงเรียนและห้องเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 21 คน จำนวน 23 คน ตามลำดับ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การเล่านิทานจากชุดนิทานส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจ

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ โดยแบ่งเป็นพฤติกรรม 4 ด้าน ประกอบด้วย 1)การเข้าใจผู้อื่น (Understanding Others) 2)การยอมรับความแตกต่าง (Leveraging Diversity) 3)การส่งเสริมผู้อื่น (Developing Others) และ 4)การมีจิตใจบริการช่วยเหลือ (Service Orientation)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการสร้างเครื่องมือประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ 1) นิทานและแผนการเล่านิทาน 2) แบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลอง 3) แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กระหว่างการเล่านิทาน

ส่วนที่ 1 นิทานและแผนการเล่านิทาน โดยการเล่านิทานจากชุดนิทานส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจ ให้กลุ่มตัวอย่างฟังในชั้นเรียน สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที โดยเล่านิทาน ตามลำดับ ระยะเวลาการเล่านิทานรวม 3 สัปดาห์ ในสัปดาห์ที่จัดการเล่านิทานผู้วิจัยเป็นผู้เล่านิทานด้วยตนเอง โดยเริ่มจากชั้นนำเพื่อเช็คชื่อ ทวนกติกาและรวมสมาธิเด็ก ชั้นกิจกรรม เพื่อเล่านิทาน และชั้นสรุปเพื่อทบทวนความเข้าใจเนื้อหาและการนำไปปรับใช้ของเด็ก โดยมีรายละเอียดของชุดนิทาน ดังนี้ ชุดนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ สร้างโดยผู้วิจัยที่มีสัตว์เป็นตัวเอกทั้งหมด 4 เล่ม ได้แก่ ไม่เป็นไรนะตัวมดเตี้ยม น้ำตาลจอมโป้ง รางวัลของโบโบ้ และขอบคุณนะจู้จู้ โดยเนื้อเรื่องของนิทานสร้างจากทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก ชั้นการลงโทษและเชิ้อฟัง โดยตัวละครในนิทานเมื่อแสดงพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจที่เหมาะสม จะได้รับการยอมรับ การชื่นชมจากพ่อแม่ ครู หรือเพื่อน แต่หากแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตัวละครจะถูกลงโทษผ่านสถานการณ์ต่างๆ เช่น เพื่อนไม่เล่นด้วย ถูกต่อว่า เป็นต้น โดยให้ชุดนิทานจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทางบวก คือการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีตามทฤษฎีพัฒนาบุคลิกภาพของอิริคสัน ชุดนิทานจะถูกตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งมีค่า CVI เท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าชุดนิทานมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาดีเยี่ยม และทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง (try out) และนำไปแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

ส่วนที่ 2 แบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ข้อคำถาม 14 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ การเข้าใจผู้อื่น (4 ข้อ) การยอมรับความแตกต่าง (4 ข้อ) การส่งเสริมผู้อื่น (3 ข้อ) และการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ (3 ข้อ) ซึ่งมีผู้วิจัยและทีมเป็นผู้ให้คะแนน แต่ละข้อเป็นคำถามเป็นมาตราประมาณ แสดงพฤติกรรมทันที (2 คะแนน) แสดงพฤติกรรมเมื่อได้รับการกระตุ้น (1 คะแนน) ไม่แสดงพฤติกรรม (0 คะแนน) ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งมีค่า CVI เท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าแบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลองมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาดีเยี่ยม

ส่วนที่ 3 แบบบันทึกพฤติกรรมเด็กระหว่างการเล่นนิทาน สำหรับจดพฤติกรรมกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการอภิปราย เช่น เด็กมีสมาธิตลอดการเล่นนิทาน เด็กตอบคำถามทุกครั้ง เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา ตลอดจนสำรวจพฤติกรรมเด็กจากคุณครูชั้นปฐมวัย และเข้าร่วมอบรมพร้อมทั้งขอคำแนะนำเกี่ยวกับการเขียนนิทานภาพประกอบสำหรับเด็กปฐมวัยจากนักเขียนนิทาน

2. สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัย และพัฒนาเครื่องมือให้พร้อมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมและความเข้าใจทางด้านภาษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

3. ขอคำรับรองจริยธรรมในมนุษย์กับคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการวิจัย ตามหนังสือรับรองโครงการวิจัย เลขที่ 2018/197.0611

4. นำนิทานและแผนการเล่นนิทานไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง (try out) จำนวน 27 คน เพื่อทดสอบนิทานและแผนการเล่นนิทาน และปรับปรุงนิทานและแผนการเล่นนิทานภายหลังการทดลอง เพื่อให้พร้อมกับการเก็บข้อมูลในกลุ่มทดลอง

5. ติดต่อและประสานกับโรงเรียนสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางคอแหลมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกรชี้แจงรายละเอียดการดำเนินการวิจัย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการและครู รวมถึงการแสดงความยินยอมจากผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

6. ดำเนินการตามแผนการเล่นนิทาน ทั้งสิ้น 12 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1-2 การเข้าไปสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่าง ครั้งที่ 3 การเก็บคะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัยด้วยแบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจก่อนการเล่นนิทาน 1 สัปดาห์ครั้งที่ 4-11 การเล่นนิทานในกลุ่มทดลอง โดยเล่นนิทานครั้งละ

1 เรื่อง ประมาณ 20 นาที และครั้งที่ 12 การเก็บคะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัย ด้วยแบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ ภายหลังจากการเล่น 1 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 3 ประเภท คือ

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI)
3. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองคือ Wilcoxon Matched-pairs Signed rank test และสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลของพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมคือ Mann-Whitney U Test

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมี จำนวน 44 คน อายุ 5-6 ปี เป็นเพศชาย จำนวน 23 คน (ร้อยละ 52.27) และเพศหญิง จำนวน 21 คน (ร้อยละ 47.73) อายุ 5 ปี-5 ปี 11 เดือน จำนวน 36 คน (ร้อยละ 81.82) และอายุ 6 ปี-6 ปี 11 เดือน จำนวน 8 คน (ร้อยละ 18.18) โดยเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 21 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 23 คน

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือสำหรับส่งเสริมพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ ประกอบด้วย ชุดนิทาน แผนการเล่น และแบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลอง

1.1 ชุดนิทาน คือ ชุดนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจทั้ง 4 เล่ม ได้แก่ ไม่เป็นไรนะ ต่อมเตี้ยม น้ำตาลจอมโป้ง รางวัลของโบโบ้ และขอบคุณนะจู้จู้จู้

1.1.1 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ข้อคำถามที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมด 22 ข้อ มีค่า CVI เท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าชุดนิทานมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาดีเยี่ยม เป็นด้านลักษณะเนื้อหา 10 ข้อ ด้านลักษณะการใช้ภาษา 6 ข้อ และด้านลักษณะการจัดภาพประกอบ 6 ข้อ

1.2 แผนการเล่น แบ่งออกเป็น 12 ครั้ง โดยมีรายละเอียด ดังนี้ ครั้งที่ 1 และ 2: สร้างสัมพันธภาพกับเด็ก ครั้งที่ 3: เก็บคะแนนพฤติกรรมก่อนการทดลอง ครั้งที่ 4-11: ทดลองเล่นตามลำดับ ครั้งที่ 12: เก็บคะแนนพฤติกรรมหลังการทดลอง

1.2.1 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ข้อคำถามที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมด 11 ข้อ มีค่า CVI เท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าแผนการเล่นมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาดีเยี่ยม โดยแบ่งคะแนนออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ด้านความสอดคล้อง/เหมาะสมของวัตถุประสงค์ ด้านความสอดคล้อง/เหมาะสมของเนื้อหา และด้านความสอดคล้อง/เหมาะสมของขั้นตอนการทำกิจกรรม

1.3 แบบประเมินพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลอง

1.3.1 ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ข้อคำถามที่ใช้ตรวจสอบทั้งหมด 14 ข้อ มีค่า CVI เท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าแบบประเมินพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลองมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาดีเยี่ยม แบ่งออกเป็น ด้านการเข้าใจผู้อื่น 4 ข้อ ด้านการยอมรับความแตกต่าง 4 ข้อ ด้านการส่งเสริมผู้อื่น 3 ข้อ และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ 3 ข้อ

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจโดยภาพรวมก่อนและหลังการเล่านิทานในกลุ่มทดลอง คะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจโดยภาพรวมในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเล่านิทานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเล่านิทานรายด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยคะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจโดยภาพรวม ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือมีส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ก่อนการเล่านิทานเท่ากับ 2.25, 1, 1.25, 0.75 และ 0.5 และหลังการเล่านิทานเท่ากับ 2, 0.75, 1, 1 และ 0.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของคะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจโดยภาพรวมและรายด้านก่อนและหลังการเล่านิทานในกลุ่มทดลอง (n = 21)

คะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจ	Median (Q.D.)		T
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	
ด้านการเข้าใจผู้อื่น	7 (1)	8 (0.75)	34.5*
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	6 (1.25)	7 (1)	15*
ด้านการส่งเสริมผู้อื่น	4 (0.75)	5 (1)	5*
ด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ	5 (0.5)	6 (0.5)	0*
โดยรวม	20 (2.25)	26 (2)	0*

* $p < 0.05$

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการเล่านิทานหลังการทดลอง คะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการยอมรับความแตกต่าง และโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งคะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจโดยรวม มีค่ามัธยฐานกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยคะแนนพฤติกรรมกาเห็นอกเห็นใจหลังการเล่านิทานในกลุ่มทดลอง โดยภาพรวม ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือมีส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 2, 0.75, 1, 1 และ 0.5 ในกลุ่มควบคุมเท่ากับ 2.5, 1.5, 1, 0 และ 1 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของคะแนนพฤติกรรม การเห็นอกเห็นใจโดยภาพรวมและรายด้านหลังการเล่านิทานในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

คะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ	Median (Q.D.)		Z
	กลุ่มทดลอง n = 21	กลุ่มควบคุม n = 23	
ด้านการเข้าใจผู้อื่น	8 (0.75)	7(1.5)	2.81*
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	7 (1)	7(1)	0.84
ด้านการส่งเสริมผู้อื่น	5 (1)	4(0)	3.35*
ด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ	6 (0.5)	6(1)	2.17*
โดยรวม	26 (2)	24(2.5)	2.74

* $p < 0.05$

อภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุดนิทานในการพัฒนาพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ เปรียบเทียบพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการเล่านิทาน และเปรียบเทียบ พฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัยระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเล่านิทานกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเล่านิทาน จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ผลจากการหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยวิธีการหาค่าค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ประกอบด้วยนิทาน แผนเล่านิทาน และแบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ สำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลอง พบว่าเครื่องมือทั้งสามมีความน่าเชื่อถือจากผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยมีคะแนนเท่ากับ 1 ทุกด้าน ซึ่งหมายความว่าเครื่องมือนี้มีความตรงเชิงเนื้อหาดีเยี่ยม เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามหลักการและทฤษฎีจึงทำให้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับที่ใช้ได้

2. การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเล่านิทาน (ตาราง 1) พบว่า คะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจก่อนและหลังการเล่านิทาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งโดยรวม ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ โดยมีค่ามัธยฐานกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

จากสมมติฐานที่ 1 ภายหลังการเล่านิทาน พบว่าพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในกลุ่มทดลอง มีคะแนนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในภาพรวมและรายด้าน(ตาราง 1) อธิบายได้ว่าการเล่านิทานจากชุดนิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากหลักการสร้างนิทานที่เหมาะสมกับวัยบนแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์กขึ้นการลงโทษและเชื้อฟัง โดยตัวละครในนิทานเมื่อแสดงพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจที่เหมาะสม

จะได้รับการยอมรับ การชื่นชมจากพ่อแม่ ครู หรือเพื่อน แต่หากแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตัวละครจะถูก
ลงโทษผ่านสถานการณ์ต่างๆ เช่น เพื่อนไม่เล่นด้วย ถูกต่อว่า เป็นต้น (Kohlberg & Hersh, 1977) และทฤษฎี
พัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสัน (Erickson, 1950) ที่ว่าให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์
ทางบวก คือการเลียนแบบพฤติกรรมที่ดี ผ่านเนื้อหาและรูปแบบการเล่านิทานที่นำกระบวนการเรียนรู้โดยการ
ชมตัวละครในนิทานเมื่อตัวละครแสดงพฤติกรรมที่ดี และเมื่อตัวละครแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีจะได้รับการ
การลงโทษจากผู้อื่น อีกทั้งให้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทางบวกโดยผ่านการเลียนแบบพฤติกรรม
การเห็นอกเห็นใจที่ดีของตัวละครในนิทาน ดังนั้นพฤติกรรมโดยรวมของเด็กกลุ่มทดลองจึงสูงขึ้น ทั้งนี้
สอดคล้องกับงานวิจัยที่ว่าเด็กมีพัฒนาการทั้งด้านจิตใจและการเห็นอกเห็นใจเพิ่มขึ้น ผ่านการเรียนรู้ การเล่น
ตามธรรมชาติ รวมถึงผู้ปกครองและครูสนับสนุนเด็กผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทาน เกม และของเล่น (Peter
& John Mayer, 1993) และยังสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่ายิ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับความรู้สึกมาก จะทำให้มี
วุฒิภาวะสูงขึ้นและมองชีวิตกว้างไกล ครอบคลุม และลึกซึ้ง ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างการเห็นอกเห็น
ใจผู้อื่น (เศรษฐกร มงคลจางตุรงค์, 2546) และจากทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสัน
ขั้นความศรัทธาเริ่มกับความรู้สึกผิด ที่ว่าวัยเด็กตอนต้นแม่เริ่มยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางแต่ยังคงต้องการให้คนอื่น
สนใจตนเอง ต้องการได้รับความรักจากผู้ใหญ่ และได้รับการยอมรับจากเพื่อนรุ่นเดียวกัน จึงเริ่มมี
ความยากลำบากในการแสดงพฤติกรรม คนรอบข้างจึงมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กจากประสบการณ์
ตรงและประสบการณ์อ้อม เมื่อผู้ใหญ่ปลูกฝังจริยธรรมผ่านประสบการณ์ต่างๆ เช่น การเป็นต้นแบบที่ดี หรือ
เล่านิทานที่สอดแทรกเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม (พรรณีชอุทัย เจนจิต, 2545) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
ของดวงกมลชนก ตั้งวิฑูรย์ (2559) ที่ว่าทำการทดลองผ่านโปรแกรมการพัฒนาความเห็นอกเห็นใจโดยใช้
บทบาทสมมติในเด็กปฐมวัย ภายหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความเห็นอกเห็นใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นเด็กกลุ่มทดลองจึงได้เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบตัวละครในนิทาน อ้างอิงได้จาก
ผลการวิเคราะห์ อีกทั้งในช่วงการเก็บข้อมูล เด็กกลุ่มทดลองได้พูดหรือแสดงพฤติกรรมตามตัวละครในนิทาน
เช่น พูดว่าไม่เป็นไรนะ กอด เดินไปบอกเพื่อนให้ไปขอโทษ และยังสอดคล้องกับทฤษฎีจริยธรรมโคลเบอร์ก
ที่ว่าระยะที่ 1 การลงโทษและการเชื่อฟัง เด็กวัยนี้ยังคงไม่เข้าใจกฎเกณฑ์สังคมว่าดีหรือไม่ดี แต่ทำตามผู้ที่มี
อำนาจเหนือตนเอง เมื่อเล่านิทานเด็กได้แสดงพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจตามตัวละครที่มีลักษณะคล้ายคลึง
กับตนเอง ซึ่งได้รับคำชม หรือได้รับผลตอบแทนที่ดีภายหลังการแสดงพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ ที่เด็กวัยนี้
สามารถจดจำข้อมูลจากการเล่านิทานที่ผ่านมาและมาแสดงออกได้นั้น สอดคล้องกับแนวคิดเชิงประมวล
ข้อมูลข่าวสาร ที่ว่าไว้ว่าเด็ก 3-4 ปี สามารถจดจำเรื่องราวหรือสิ่งของที่ผ่านมาแล้วได้หลายเดือน ซึ่ง
ความสามารถในการจดจำเรื่องราวจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีอายุที่มากขึ้น (จิราภรณ์ ประภรณ์, 2558) ที่น่าสนใจคือใน
ด้านการเข้าใจผู้อื่นมีค่ามัธยฐานที่สูงตั้งแต่ก่อนการทดลอง สอดคล้องกับแนวคิดของปีเตอร์ ลาสเตอร์
เกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นว่า ทุกคนมีระดับความเห็นอกเห็นใจในระดับหนึ่ง และสามารถพัฒนาขึ้นได้
จากการศึกษาและประสบการณ์ อีกทั้งการเข้าใจตนเองและผู้อื่นเป็นส่วนจำเป็นต่อการสร้างสัมพันธ์

ตลอดจนส่งผลต่อการแสดงออกซึ่งการเห็นอกเห็นใจอื่นๆ (จิณห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของวัยเด็กที่เริ่มมีการเรียนรู้ทางอารมณ์ เริ่มควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น มีเหตุผล เกิดจากการเลียนแบบคนอื่น ทั้งจากประสบการณ์ตรงและประสบการณ์อ้อม (กรรณิการ์ พันทอง, 2550)

จากสมมติฐานข้อที่ 2 ภายหลังจากการเล่านิทาน พบว่าพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการส่งเสริมผู้อื่น และด้านการมีจิตใจบริการช่วยเหลือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยและการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นแสดงถึงการเล่านิทานนี้สามารถช่วยเพิ่มพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจของเด็กปฐมวัยทั้ง 3 ด้านดังกล่าวได้ และที่น่าสนใจคือในส่วนของด้านการยอมรับความแตกต่าง และโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่าคะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจโดยรวม ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีค่ามัธยฐานในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มทดลองคือ 26 และ 24 ตามลำดับ ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมของพัฒนาการเด็ก (พรณี ชูทัย เจนจิต, 2545) ซึ่งเกิดขึ้นตามสภาวะแต่ละบุคคลเพื่อเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดผล มีปัจจัยที่สำคัญ คือ วุฒิภาวะและการเรียนรู้ ด้านของวุฒิภาวะในกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ยสูงกว่า คือเด็กมีอายุ 6 ปี- 6 ปี 11 เดือน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 21.73 ส่วนในกลุ่มทดลองอายุ 6 ปี- 6 ปี 11 เดือน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 สอดคล้องกับเรื่องที่ว่าเมื่อร่างกายมีการพัฒนาขึ้นจนถึงวุฒิภาวะ เด็กจะอยู่ในสภาวะที่พร้อมรับการสอนของครู ส่วนปัจจัยด้านการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยการเข้าร่วมแผนการเล่านิทานและการเรียนรู้จากประสบการณ์ในห้องเรียนตามปกติ ในส่วนของการเข้าร่วมแผนการเล่านิทาน เมื่อตรวจสอบข้อมูลดิบจากแบบบันทึกพฤติกรรมเด็ก ระหว่างการเล่านิทานพบว่าเด็กที่มีพฤติกรรมขาดสมาธิ ขาดความสนใจนิทานอย่างน้อยสามครั้ง พบว่าเด็กที่มีคะแนนต่ำ และในส่วนของ การเรียนรู้จากประสบการณ์ในห้องเรียนตามปกติ พบว่าการเรียนรู้ของเด็กทั้งสองกลุ่มนั้นอาจมีปัจจัยบางประการที่ไม่ได้ควบคุมและทำให้ส่งผลต่อคะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ โดยในช่วงระยะเวลาการเก็บข้อมูล กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเจอประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน จากการสำรวจและสัมภาษณ์คุณครูถึงบริบททางสังคมของทั้งสองห้อง พบว่าลักษณะการสอนของครูแตกต่างกัน โดยในห้องทดลองมีวิธีการสอนเด็กแบบการสร้างกฎระเบียบ เมื่อเกิดปัญหาคุณครูมักแก้ไขให้โดยวิธีแสดงการรับรู้ ให้เด็กยอมรับและปล่อยปัญหาให้ผ่านไปเอง ส่วนในห้องกลุ่มควบคุมคุณครูสอนแบบตั้งกติกาและปล่อยอิสระเมื่อเกิดปัญหา มักให้เด็กแก้ปัญหาด้วยตัวเองโดยคุณครูคอยช่วยเหลืออยู่ข้างๆเป็นหลัก จากการศึกษาของอภิญญา ตันทวีวงศ์ (2557) กล่าวว่า ในช่วงปฐมวัย เป็นวัยที่ควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ซึ่งสิ่งแวดล้อมจะเป็นส่วนหล่อหลอมเด็กให้เกิดเป็นรากฐานของการเจริญเติบโตในอนาคต การศึกษาในโรงเรียนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ หากครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่เด็กได้ เด็กจะได้พัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา สังคม คุณลักษณะและคุณธรรม รวมถึงในช่วงการเก็บข้อมูลพบว่าในกลุ่มควบคุม มีเด็กที่มีพฤติกรรมเห็นอกเห็นใจที่สูงมากและเป็นเด็กที่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่มมาก ทำให้พฤติกรรมคล้อยตามและเกิดเป็น

พฤติกรรมที่ดีขึ้นระหว่างการเก็บคะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจ สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่าวัยเด็กตอนต้นมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ มากขึ้น ซึ่งรวมถึงเพื่อนที่พบเจอ จึงยิ่งกระตุ้นให้มีความปรารถนาที่จะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีความต้องการตามใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวเด็กกลุ่มนี้จึงพยายามเรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมอันดีในการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม(ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2549)ส่วนในด้านการยอมรับความแตกต่างในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีคะแนนมัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากัน เมื่อดูค่าอำนาจจำแนกพบว่าคะแนนข้อคำถามด้านการยอมรับความแตกต่างมีค่าที่ต่ำ อาจทำให้เกิดพฤติกรรมการจำแนกพฤติกรรมด้านนี้ไม่มีอำนาจมากเพียงพอ รวมถึงอิงจากทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์ก ที่ว่าในช่วงพัฒนาการจริยธรรมที่ว่าด้วยถูกผิด ในเด็กปฐมวัยการที่ผู้อื่นแตกต่างและไม่เหมือนใครเด็กอาจตีความว่าผิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรยอมรับ การพัฒนาจริยธรรมในด้านนี้จึงยังพัฒนาได้ไม่เต็มที่ การแยกแยะเรื่องการยอมรับความแตกต่างของเด็กจึงอาจจะยังไม่เหมาะสมกับวัย

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. เนื่องจากความไม่สะดวกของทางโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลซ้ำเพื่อพัฒนาชุดนิทานส่งเสริมการเห็นอกเห็นใจได้
2. เนื่องจากความไม่สะดวกของทางโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถนำแบบประเมินพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจสำหรับเด็กปฐมวัยจากสถานการณ์จำลองไปทดลองใช้กับกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างได้ตามจำนวนที่คาดหวังไว้
3. การเก็บคะแนนพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจไม่สามารถเก็บครั้งละ 6 คน ตามแผนที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คุณครูหรือผู้ที่สนใจอาจนำแนวคิดของชุดนิทานการพัฒนาพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจตามแนวคิดทฤษฎีจริยธรรมของโคลเบอร์กมาปรับใช้กับการปรับพฤติกรรมเด็กปฐมวัยโดย เมื่อเด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมเลียนแบบที่ดีแล้ว คุณครูหรือผู้ที่สนใจแสดงการยอมรับ เช่น การชื่นชม การกอด การสัมผัส เป็นต้น
2. จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า รูปแบบการถามคำถามกับเด็กปฐมวัยในตอนท้ายของการเล่านิทานตามแนวคิดของ Michele Boba โดยให้เด็กได้ทบทวนเนื้อหาในนิทาน ซึ่งประกอบด้วย 1)การถามอารมณ์ความรู้สึกของตัวเอง 2)หากเป็นนักเรียนจะรู้สึกอย่างไร และ 3)หากเป็นนักเรียนจะอย่างไรตามลำดับ ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้และทบทวนเรื่องราวในนิทานได้ดีขึ้น โดยเด็กที่เข้าใจนิทานทั้งหมด

จะสามารถทบทวนเนื้อหาและจดจำได้ ส่วนเด็กที่ยังไม่เข้าใจนิทานทั้งหมด สามารถทบทวนเนื้อหาในนิทานจากเพื่อนที่ตอบคำถามอีกครั้ง และเข้าใจจุดประสงค์ของนิทานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจในเด็กปฐมวัย เช่น สภาพทางครอบครัว สภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นต้น

2. ควรมีการสร้างแผนการเล่านิทานเพื่อพัฒนาด้านอื่นๆ สถานการณ์ที่หลากหลาย นอกเหนือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน หรือนำเทคนิคที่หลากหลายมาใช้ให้เหมาะสมกับด้านนั้นๆ เพื่อปรับใช้ในการพัฒนาเด็กด้านอื่นๆ และเกิดพฤติกรรมที่ดีอย่างต่อเนื่อง

3. ควรมีการสร้างนิทานที่แบ่งพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจของเด็กโดยแบ่งเป็นด้าน เช่น เล่มที่ 1 นิทานสำหรับส่งเสริมพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจด้านการเข้าใจผู้อื่น เล่มที่ 2 สำหรับส่งเสริมพฤติกรรมการเห็นอกเห็นใจด้านการยอมรับความแตกต่าง เป็นต้น เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้ และเพื่อความเหมาะสมกับปัญหาที่พบ

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พันทอง. (2550). *การศึกษาพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2539). *การเล่านิทาน*. (ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- จินห์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส. (2558). *ความเข้าใจอกเข้าใจ: พลังเพื่อพัฒนาวิชาชีพพยาบาล*. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข, 25(2), 13-24.
- จิราภรณ์ ประกรณ์. (2558). *ทำไม??เราถึงจำเหตุการณ์ในวัยเด็กไม่ได้*. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 20, 2560, จาก <https://www.scimath.org/article-science/item/4709-2015-03-06-06-28-48>
- ดวงกมลชนก ตังวิฑูรย์. (2559). *ผลการใช้โปรแกรมพัฒนาความเห็นอกเห็นใจโดยใช้บทบาทสมมติของเด็กปฐมวัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แขนงวิชาจิตวิทยาการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปราณี ปริญวาที. (2551). *การพัฒนาจริยธรรมของเด็กปฐมวัยโดยการเล่านิทานและการติดตามผล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปรียานุช มาตนารักษ์, และกาญจนา ไชยพันธ์. (2556). *ผลของโปรแกรมกระบวนการกลุ่มพัฒนาการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของวัยรุ่น*. วารสารศึกษาศาสตร์, ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา(1), 104-113.
- พรณี ชูทัย เจนจิต. (2545). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. (ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เสริมสินพีรเพรส ชิสเท็ม;

- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย*. (ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เศรษฐกร มงคลจตุรงค์. (2546). *ผลของการฝึกการแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สายทิพย์ บำบัดภัย. (2552). *ผลของการเล่านิทานก่อนนอนโดยพ่อแม่ที่มีต่อพฤติกรรมจริยธรรมในเด็กปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.(2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง*. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 25, 2560, จาก http://www.nesdb.go.th/main.php?filename=develop_issue
- อภิญา ตันทวิวงศ์. (2557). *อภิวินัยการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย*. (ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- Carnegie, D. (1937). *How to Win Friends and Influence People*. (1 st ed). United States: Simon and Schuster.
- Erikson, E.H. (1950). *Childhood and Society*. New York: Norton.
- Goleman, D. (2003). *working with emotional intelligence*. Retrieved from URL : http://www.stephanehaefliger.com/campus/biblio/017/17_39.pdf.
- Hoffman, L. (2000). *Empathy and Moral Development: implication for caring and justice*. 1st ed. Cambridge: the press syndicate of the university of Cambridge; 2000.
- Jolliffe D., Farrington D.P. (2006). Development and validation of the Basic Empathy Scale. *Journal of Adolescence*, 29, 589–611.
- Kohlberg L, Hersh R. H. (1977). *Moral Development: A Review of the Theory*. Theory into practice, 16(2), 53-59.
- Maxwell, J.C. (1998). *The 21 Irrefutable Laws of Leadership: Follow Them and People Will Follow You*. Nashville: Thomas Nelson Publishers.

Nansel, T. R., Overpeck, M., Pilla, R. S., Ruan, W. J., Simons-Morton, B., & Scheidt, P. (2001).

Bullying behaviors among US youth: Prevalence and association with psychosocial adjustment. *Journal of the American Medical Association*, 285(16), 2094-2100.

Peter Salovey, John Mayer D. *the intelligence of emotional intelligence* [internet]. 1993 [cited 2017 Dec 24]. Available from URL: [https://eclass.teicrete.gr/modules/document/file.php/ IP-ERLSF116/Mayer-Salovey.1993-libre.pdf](https://eclass.teicrete.gr/modules/document/file.php/IP-ERLSF116/Mayer-Salovey.1993-libre.pdf)